

No noticēšanas līdz soļiem vienā virzienā: noslēdzies "Cēsis 2025" gads

Ar vērienīgiem rezultātiem noslēdzies Cēsis 2025 – Latvijas kultūras galvaspilsētas gads. Gads, kas nebija tikai notikumu virkne, bet kopīgs piedzīvojums, drosmīga apņemšanās un publiski dots solījums, kas tika izpildīts. Kultūra galvās, pilīs un sētās visa gada garumā savija cilvēkus, vietas un idejas, atstājot paliekošu nospiedumu Cēsu novadā un daudz plašāk.

Tas bija gads, kurā kultūra no atsevišķas jomas kļuva par kopīgu valodu – valodu, ar kuru runāja gan profesionālā māksla, gan kopienas, gan ikdienas dzīve.

“Tas bija gads, kurā mēs ne tikai organizējām pasākumus – mēs stiprinājām pārliecību par sevi. Par Cēsu novadu kā vietu, kur kultūra nav dekorācija vai luksuss, bet dzīves veids,” uzsver Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks un Cēsis 2025 darba grupas vadītājs Atis Egliņš-Eglītis.

Vizuāls kultūras galvaspilsētas gada atskats apskatāms **ŠEIT**.

Gads skaitļos

Latvijas kultūras galvaspilsētas gada vērienu spilgti apliecina arī skaitļi. Gada laikā īstenoti vairāk nekā 500 dažāda mēroga kultūras notikumi, kas pulcēja vairāk nekā 250 000 apmeklētāju no visas Latvijas un ārvalstīm. Kopējais projekta finansējums sasniedza aptuveni 2 miljonus eiro, savukārt ekonomiskais piensums, mērot to pēc

nozarē pieņemtajām formulām, vietējai ekonomikai veidoja 4.6-5 miljonus eiro.

“Šis ir skaidrs pierādījums tam, ka kultūra ir veids, kā vairot ekonomikas pieaugumu novadam – tā ir investīcija. Tā ir investīcija ekonomikā, bet pats galvenais – kopienās un cilvēkos,” norāda Egliņš-Eglītis.

“Kā piemēru var minēt pieaugušo pavadīto nakšu skaitu – Airbnb servisa rezervācijas Cēsīs 2025. gada pirmajos deviņos mēnešos pieaugušas par 43%, salīdzinot ar 2024. gadu. Tāpat audzis tūristu skaits un bijām viens no apmeklētākajiem novadiem valstī ar vairāk nekā 66 tūkstošu tūristu pieplūdi,” viņš piebilst.

Būtiski augusi arī digitālā sasniedzamība. Jaunveidotā mājaslapa cesis2025.lv gada laikā piesaistīja aptuveni 145 000 unikālu apmeklētāju, sociālajos tīklos sasniegti simtiem tūkstošu lietotāju, bet ierakstu mijiedarbība gada laikā teju divkāršojusies. Tikai lieluzveduma MĀLS komunikācijā vien sasniegti vairāk nekā 700 000 cilvēku. Vairāk nekā 100 reizes nacionālie mediji rakstīja par šīgada notikumiem, piedalījāmies TV un radio raidījumos, paši veidojām raidierakstus, kā arī divreiz burtiski bijām spārnos – AirBaltic žurnālā “Baltic Outlook”.

Lielie notikumi un kopienu spēks

Gada kulminācijas brīži – Latvijas kultūras galvaspilsētas gada atklāšana, novadnieku radīts multimedialais lieluzvedums MĀLS ar 2000 dalībniekiem un 3500 skatītājiem, Cēsu Mākslas festivāls, Latvijas Kultūras forums, ArtWalk, dižgaru dobes, kultūras notikumi ezeros un pļavās, viensētās un kultūras namos, literārie pārgājieni, parku un pagalmu teātra festivāls un daudzi citi – tie atklāja Cēsu novada kultūras bagātību visā tās daudzveidībā.

Tomēr par programmas īpašo “garšu” kļuva tieši kopienu iniciētie notikumi. Tie apliecināja, ka kultūras galvaspilsēta nav tikai lielās skatuves, bet arī pagalmi, laukumi, kultūras nami un cilvēku sirdis, kurās dzīvo kultūras un kopības sajūta.

Emocionālā ietekme, kas paliek

Novērtējuma dati rāda – 98.1% kultūras organizāciju Cēsis 2025 vērtē kā veiksmīgu gadu, 96.2% atzīst sabiedrības iesaisti, bet 97.5% “Māla” dalībnieku izjuta lepnumu par vietu, kur dzīvo. Šie skaitļi precīzi atspoguļo sajūtu, kas valdīja visa gada garumā – sajūtu, ka Cēsu novada cilvēki tic sev un vietai, kur dzīvo.

“Dati rāda, ka esam spējuši sasniegt būtiskāko šī gada apņemšanos – cilvēkiem tas deva piederības un lepnuma sajūtu par vietu, kur viņi dzīvo. Sajūtu, ka viņi ir daļa no kaut kā liela, vienota un jēgpilna,” saka Egliņš-Eglītis.

Ilgtermiņa mantojums

Latvijas kultūras galvaspilsētas gads ir noslēdzies, taču tā ietekme turpinās. Izveidots Cēsu Jauniešu koris, noorganizēts pirmais Latvijas Kultūras forums, kurā kopā ar kultūras ministri Agnesi Lāci parakstīts memorands par Latvijas kultūras galvaspilsētu kustības turpināšanos. Tāpat īstenots starpdisciplinārais projekts Arts on Prescription, dibināta biedrība "Kultūra un veselība", Nacionālajā enciklopēdijā izveidoti šķirķļi par novadu, notika pirmais pagalmu un teātru festivāls, nostiprināta Piebalgas kultūrtelpas identitāte, kartētas vietējās kopienas, un uzsāktas vairākas iniciatīvas, kas turpinās dzīvot arī pēc 2025. gada. Atvērtas trīs jaunas kultūrtelpas – Cēsu pils Ziemeļu tornis, Ieriķu stacija, kur mājvietu radusi arī bibliotēka. Savukārt Vecpiebalgas bibliotēka ieguva pavisam jaunas un plašas telpas.

"Liels lepnums, ka sanāca iedzīvināt ideju, ka kultūra nav tikai kultūra tās ierastajā izpratnē, bet arī demokrātija, izglītība, veselība, sports un citas jomas, kas šogad spēja sadarboties un veidot kopīgus notikumus un iniciatīvas. Šis gads pierādīja, ka liela ideja spēj vienot, mobilizēt un mainīt. Mums ir jābūt drosmei domāt lielas domas arī turpmāk. Ticu, ka šis gads nebija kaut kā noslēgums, bet drīzāk sākums," uzsver Egliņš-Eglītis.

Gads, kas paliek

Cēsis - Latvijas kultūras galvaspilsēta 2025 - noslēdzas ar apziņu, ka šis nav bijis vienreizējs notikums. Tas bijis ceļš, pieredze un apliecinājums, ka kultūra var būt nozīmīga daļa no novada attīstības, sabiedrības saliedēšanas un nākotnes vīzijas.

"Vēlos pateikties ikvienam, kuri bija daļa no šī gada – organizatoriem, dalībniekiem, skatītājiem un arī atbalstītājiem! Īpaša pateicība "Signet Bank" un "Cēsu alus" par kopīgu projektu radīšanu un ieguldījumu mūsu novada kultūras dzīvē," noslēdz Atis Egliņš-Eglītis.

Latvijas kultūras galvaspilsētas gads ir beidzies, taču Cēsu novada kultūras attīstības stāsts ir tikai sācies!